

Muistioluonnos

1.6.2023

1/4

SOTE-YHDYSPINNAT -TYÖRYHMÄN KOKOUS (5. kokous)

Aika	31.5.2023 klo 12.30–14.30
Paikka	Teams-kokous
Osallistujat	Jenni Wessman, pj. (TEM, - 14.25) Jaana Heinonen, vpj. (STM) Tommi Eskonen (Kuutoskaupungit, Tampere) Hanna Helaste (Seutukaupungit, Jämsä; - 14.10) Saila Hohtari (Hyvinvointialueet, Satakunta) Jari Jaakkonen (Hyvinvointialueet, Pohde) Niina Kovanen (STM) Henna Leppämäki (STM) Tuija Oivo (TEM) Mira Sinkkonen (TEM) Jarkko Sorvanto (Pienet kunnat, Lapinjärvi) Patrik Tötterman (Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT) Riikka Vartiainen (Kaupunkipoliittinen ryhmä, Joensuu) Tuija Keihtä (TYP-verkostot, Lappi) Anna-Liisa Lämsä (TYP-verkostot, Pohjois-Pohjanmaa; - 13.55) Olli Päärnilä (KEHA-keskus) Peppi Saikku (THL) Milja Tiainen (STM)
<i>Kutsuttu asiantuntija:</i>	Titta Korpilauri (KEHA-keskus)
Sihteeristö:	Liisa Jurmu (Kuntaliitto) Kaisu Harju-Kolkka (STM) Eveliina Vainikka (TEM, - 14.25) Hanna Liski-Wallentowitz (TEM), kirjaukset

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja toivotti osallistujat tervetulleiksi ja avasi työryhmän viidennen kokouksen. Edellisen kokouksen muistio (11.5.2023) on viety Tiimeriin ja julkaistu Hankeikkunassa. Mahdolliset huomiot voi toimittaa sihteeristölle. Osallistujat tarkistettiin Teams-raportista.

2. Ajankohtaista TE24-valmistelussa

Puheenjohtaja kertoi TE-24-uudistuksen valmistelun kuulumisia (Diaesitys Liite 1, dia 1):

- TE24-alueilaisuudet: Työllisyysalueita muodostumassa 1–3 aluetta per ELY-keskuksen alue. Joillakin alueilla työllisyysalue ulottuisi kahden ELYn alueelle. Tilannekuva kuitenkin vielä päivittyy.
- Kesäkuussa tulossa kunnille evästys ilmoitusten käsittelyprosessista (TEM).
- Toimeenpanoa tukevan neuvottelukunnan ensimmäinen kokous oli 30.5.23. Neuvottelukunnan pj. TEM:n kansliapäällikkö ja sihteerit Tanja Ståhlberg (TEM). Kansliapäällikkö Raimo Luoman jäädessä eläkkeelle kesällä 2023 ylijohtaja Tiina Korhonen toimii neuvottelukunnan puheenjohtajana ennen uuden kansliapäällikön nimittämistä.
- Muutosvalmennukset käynnistyneet
- Kaikki valtakunnalliset uudistuksen valmisteluryhmät koossa ja toimivat.
- Uudistusten riskiarviointityö käynnistymässä kesäkuun alussa; riskityökalu tulossa.

- Viestintä: Tiekarttojen päivityksiä julkaistu. Kuntaliiton sivuilla avattu blogikirjoittelu (ks. linkki kohdassa 6 Ilmoitusasiat). Puheenjohtaja kannusti ottamaan blogit jakoon.

3. Sote-kotitehtävästä saadut vastaukset ja niiden jatkotyöstö

Jaana Heinonen ja Kaisu Harju-Kolkka esittelivät vastausten jatkotyöstöä (Diaesitys liite 1, diat 4 - 6). Dioissa mm. linkkejä tilastotietoihin valmistelun tueksi.

Jaana totesi, että osa vastauksissa esille tuoduista asioista on paikallista valmistelua, minkä osalta valtakunnallisessa valmistelussa ei päästä kovinkaan syvälle. Vastauksista on koottu muistilistan kaltaisia tehtäviä, vastauksissa esiteltiin myös hyviä käytäntöjä. Koonti viedään yhteiseen kansioon, jossa voi kommentoida. Jaana totesi myös, että tuodaan yhteiseen tarkempaan keskusteluun, missä muistilistoja hyödynnetään jatkossa.

Kaisu kertoi, että Kelan kansallinen terveyst indeksi on julkaistu 31.5.23, kattaa useita indikaattoreita sairastavuudesta että työkyvyttömyydestä. Mielenkiintoista tietoa mm. ammatillisen kuntoutuksen osalta. (Ks. linkki julkaisuun kohdasta 6. Ilmoitusasiat.) Kaisu kertoi myös, että mielenkiintoista yhdisteltyä rekisteritietoa saatavissa myöhemmin Terve Suomi-hankkeen tuotoksena. Kela on mukana hankkeessa, raportti luvassa syksymmällä.

4. NUORTEN PALVELUT

Kokouksen varsinaisena teemana käsiteltiin nuorten palveluja. Alustuksina kuultiin yleiskatsaus Ohjaamo-toimintaan sekä esittely nuorten työllistymistä edistävästä yhteispalvelusta.

Yleiskatsaus Ohjaamo-toimintaan

Johtava asiantuntija Titta Korpilauri KEHA-keskuksen Monialaisten palvelujen tukitiimistä esitteli Ohjaamo-toimintaa. Ohjaamoja toimii nykyisin yhteensä 65. Titta on ollut mukana toimintamallin kansallisessa kehittämisessä. (Diaesitys liite 2).

Puheenvuoroissa tuotiin esille nykyisenkaltaisen matalan kynnyksen palvelun tärkeys sekä toive, että jatkossakin nuorille suunnattuun yhteispalveluun satsattaisiin. Esille tuotujen näkemysten mukaan panostusta voisi jopa lisätä nykyisestä.

Keskustelussa tuotiin esille mm.:

- Erittäin tärkeää, että nuorille on tarjolla matalan kynnyksen palveluja. Vaikka kohtaamiset ja käynnit lyhyitä, mahdollistaa palvelutarpeiden tunnistamisen.
- Osatyökykyisiä myös nuorissa, edistää myös heidän työllistymistään.
- Tutkimustuloksista ja alueellisuuden/paikallisuuden erojen kertominen tärkeää.
- Tärkeää asemoida tämä palvelu yhdyspinnalle. Hyvinvointialueen näkökulmasta palvelutuotanto pitää järjestää ottaen huomioon palvelun sisältö (hyte, sote).
- Sote-palvelut rakennetaan tarvelähtöisesti ja nuorten erityiset tarpeet on tunnistettu.
- Jos palvelu profiloidaan kunnan hyte-toiminnaksi, yhteys hyvinvointialueeseen voi hämärtyä.
- Ohjaamojen nykyisessä sijoittumisessa mietityttää, että niistä puhutaan usein suuren kaupungin palveluna ja yhtenä toimipisteenä. Miten haja-asutusalueella?
 - o *Tahtotilaa ja pohdinnassa alueilla on, että palvelua laajennettaisiin useamman kunnan alueelle.*
 - o *Hankeaikana on ollut kokeiluja liikkuvista palveluista.*
- Vakiintunut koko Suomen kattava toimintamalli tarvitsee toisen Nuorisotakuun käynnistämisen. Haja-asutusalueiden nuorten tarpeisiin vastaaminen edellyttää lisäpohdintaa.

Nuorten työllistymistä edistävä yhteispalvelu uudessa lainsäädännössä

Eveliina Vainikka esitteli työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetun lain pohjalta nuorten yhteispalvelua sekä nykyistä Onni-toimintaa ja kotitehtävässä esille tuotuja asioita. Nuorten yhteispalvelun ja yhteistoimintamallin eroja on koostettu yhdelle dialle. Diaesitys liite 3).

Puheenjohtaja viritteli keskustelua myös kysymyksillä nimestä ja mahdollisista riskeistä, jos Ohjaamossa ei voida vastata asiakkaan palvelutarpeisiin. Voisiko esimerkiksi suositella läheistä fyysisistä sijoittumista yhteistoimintamallin kanssa?

Keskustelussa esille tuotiin:

- Yhteistoimintamalli velvoittaa tekemään yhteistyötä, mutta ohjaamonkaltainen toiminta perustuu neuvotteluihin. Mikä on se koukku, jolla saadaan muut toimijat mukaan yhteispalveluun (yhteistyö, resursointi).
- Erityinen intressi on osaamiseen ja koulutukseen liittyvät asiat toisin kuin perinteisessä TYP-mallissa. Laajasti tuotu esille huolta koulutuksen ja työn ulkopuolella olevista nuorista – ratkaisujen luulisi kiinnostavan.
- Urasuunnittelun, koulutuksen ja osaamisen näkökulmien korostaminen tärkeää.
- Hyviä elementtejä on jo olemassa (65 toimivaa ohjaamo). Tietoa asioinnista, asiakkaiden palautteita ym. vaikuttavuustietoa kannattaa tuoda esille.
- Yhdyspintaa kuntien ja hyvinvointialueiden hyte-tehtäviin voisi olla hyvä avata enemmän. Tavoitteeksi nuorten palveluiden yhdyspinta-alusta
- Ohjaamo on brändätty ja nimeä olisi hyvä voida käyttää jatkossakin.
 - o *Nykyisinkään kaikki eivät käytä Ohjaamo-nimeä. Liik ehdintää voi olla jatkossakin. Tärkeää yhteiset tavoitteet ja yhteinen tekeminen.*
- Nykyisten ohjaamo-kokemusten perusteella näyttäytyy siltä, että asiakaskunta, joka ohjautuu Ohjaamoon, on niin vahvan tuen tarpeessa, että tarpeisiin ei pystytä vastaamaan.
- Ohjaamosta ei välttämättä tällä hetkellä ohjata eteenpäin. Nuoriin liittyvä tilanne myös se, että aika vähän kannattelevia palveluja. Esim. mielenterveyspalveluihin pitkät jonot.
- TYPiä ja Ohjaamo liitetty jo aikaisemmin yhteen. Kohderyhmät olleet tosiasiallisesti pitkälti eri, kaikki eivät työttömiä.
 - o *Tarkennus: TYP-lain piiriin kuuluvan asiakkaan ei tarvitse olla työtön työnhakija, jotta hänet voisi ohjata toimintamallin asiakkaaksi.*
- Yksi riski voi olla, että ennaltaehkäisevä näkökulma jää pois ja aletaan kerätä ohjaamoon kaikkia mahdollisia palveluja.
- Tuleeko riittävästi näkyviin, että Ohjaamo tuottaa ohjausta ja neuvontaa, ei pitkäkestoisista suunnitelmaan perustuvaa palveluprosessia?
 - o *Viedään esitetty toimintamallien erojen vertailuun.*

Sihteeristö luonnostelee keskustelun pohjalta nuorten yhteispalveluun liittyviä mahdollisia suosituksia. Tuodaan työryhmän käsittelyyn syksyllä 2023.

5. Monialaisten palvelujen tukirakenne nyt ja uudessa lainsäädännössä

Titta Korpilauri esitteli KEHA-keskuksen Monialaisten palvelujen tukitiimin nykyistä toimintaa (Diaesitys liite 4). Tukitiimin resursointi on tällä hetkellä 5 htv, tehtävistä ja tavoitteista sovietaan osana KEHA-keskuksen tulossopimusta. Laissa työllistymisen monialaisesta edistämisestä säädetään monialaisten palvelujen kehittämisen tuesta 18 §:ssä.

Puheenjohtaja viritteli keskustelua kysymällä työryhmän näkemyksiä siitä, mitä mahdollisuuksia tukirakenteella voisi olla esimerkiksi hyvien käytäntöjen edistämässä.

Keskustelussa tuotiin esille:

- Sote-työssä monialaista työtä pitää saada aikaiseksi myös hyvinvointialueiden sote-keskusten ja työvoimaviranomaisten yhdyspintaan. Työkyky-ohjelmassa rakennettu hyviä toimintamalleja. Myös muu tehty työ kannattaa huomioida.
- Levittämiseen ja juurruttamiseen tarvittaisiin huomattavasti enemmän voimavaroja. Tämä vaatisi hallinnonalojen yhteistä miettimistä.
- Monialainen yhteistyö erittäin tärkeää. Nuoriin liittyvissä palveluissa pitäisi olla erittäin tietoinen muiden viranomaisten palveluista.
- Alueilla, joissa toimijoita vähemmän, eri yhdyspintojen välillä tehtävä yhteistyö keskeistä.
- Työkyky-ohjelmassa aluekoordinaattorit vielä 2024 loppuun. Siltaavat vanhoja hankkeita Suomen kestävä kasvun ohjelman hankkeisiin.

- Tärkeää, että monialaisen työn ohjaaminen ja kehittäminen toteutetaan monialaisesti. Ettei tule sellaista kuvaa, että olisi esim. yhden hallinnonalan ohjaamaa.
- Tiedonsaannin näkökulmasta olisi tärkeää, että TYP-toimintamallia koskien saataisiin jatkuvaa seurantatietoa.

Merkittiin keskustelu tiedoksi. Titta Korpilauri vie tiedoksi KEHA-keskukseen, esille nostettuja näkökulmia on mahdollista tarkastella myös TEM-KEHA -tulossopimuksen laatimisen yhteydessä.

6. Ilmoitusasiat (linkkipoiminnat keskustelukentästä)

- Soteyhdyspintateemainen blogi: <https://www.kuntaliitto.fi/blogi/2023/miten-sote-liittyy-tyollisyysalueiden-valmisteluun>
- Perjantaina 26.5.23 on julkaistu [Kuntaliiton yhdyspintaselvitys](#): Työllisyyden edistäminen ja asiakkaiden työkyvyn tukeminen edellyttää toimivaa yhteistyötä työvoimaviranomaisien ja hyvinvointialueiden välillä
- Kansallinen terveysindeksi / Kelan Tietotarjotin: <https://tietotarjotin.fi/tutkimushanke/122640/kelan-asiakkaiden-terveys-ja-tyo-ja-toimintakyky?q=%22Kelan%20asiakkaiden%20terveys%20ja%20ty%C3%B6-%20ja%20toimintakyky%22>

7. Seuraavat kokoukset

Seuraava kokous pidetään ma 19.6.2023, teemana Kotoutumislain uudistus. Mira Sinkkonen esitteli seuraavan kokouksen kotitehtävän (Liite 5). Palautus viimeistään ma 12.6.2023 (suoraan Tiimeriin tai sihteeristölle).

Syyskauden kokoukset pidetään 24.8.2023, 28.9.2023, 26.10.2023, 16.11.2023 ja 14.12.2023. Kokouspäivissä on muutoksia aiemmin ilmoitettuun, kokoukset kalenteroidaan uudestaan tämän kokouksen jälkeen. Kesäkaudella ei kokouksia.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja joutui poistumaan kokouksesta palohälytyksen vuoksi klo 14.25, joten Hanna Liski-Wallentowitz vei kokouksen loppuun. Hän kiitti osallistujia hyvistä alustuksista ja keskustelusta ja päätti kokouksen klo 14.30.

LIITTEET

- 1) Ajankohtaista TE24-uudistuksesta / Jenni Wessman (Dia 3) sekä Sote-kohtitehtävästä saadut vastaukset ja niiden jatkotyöstö / Jaana Heinonen ja Kaisu Harju-Kolkka (diat 4–6)
- 2) Ohjaamojen esittely / Titta Korpilauri
- 3) Nuorten monialaiset palvelut / Eveliina Vainikka
- 4) Titta Korpilauri: Monialaisten palvelujen tukirakenne
- 5) Kotitehtävä kotoutumisen edistämisestä / Mira Sinkkonen